

Vládním nařízením z 21. prosince 1935, č. 250 Sb. z. a n., jež na-
bylo účinnosti dnem 1. ledna 1936, bylo v § 17, odst. 2, ustanoveno,
že jde-li o pohledávky veřejnoprávních sociálně pojišťovacích ústavů
na zaplacení pojistného, které se stalo splatným v roce
1935, přísluší zemědělcům v okresích zvláště těžce postižených neúro-
dou úleva podle § 13 jen potud, že pohledávku jest zaplatiti ve dvou
stejných splátkách nejpozději k 1. říjnu 1936 a k 1. dubnu 1937.

V příčině pojistného, splatného před rokem 1935, bylo by tudíž
užití zásady vyslovené v § 13 naposledy uvedeného vládního nařízení,
poskytující dlužníku možnost i povinnost k pravidelným pololetním zú-
ročitelným splátkám, počínajíc dnem 1. října 1936.

Hledíc na to, co shora uvedeno, mohla si pojišťovna, která teprve
od 16. července 1934 nemohla vymáhati své pohledávky podle § 5 vlád-
ního nařízení č. 142/1934 Sb. z. a n., připočísti k dvouleté lhůtě přede
dnem příklepu, po kteroužto dobu jí zákonné právo přednostní ve smyslu
§ 265, odst. 1 a 3, zákona o přímých daních příslušelo, i onu dobu
před 16. červencem 1934, po kterou jí bylo zákonem zakázáno vymá-
hati ony pohledávky a po kteroužto dobu bylo promlčení jejich zákon-
ného přednostního práva staveno.

Přísluší tedy zemědělské pojišťovně přednostní zákonné zástavní
právo pro pojistné s p l a t n é o d 16. č e r v e n c e 1932. Dříve splatné
pojistné nepožívá přednostního práva, ježto nebylo ve dvouleté lhůtě od
splatnosti knihovně zajištěno. Co do úroků a poplatků exekučních pří-
sluší jí stejné přednostní právo jen, pokud se vztahují na pojistné po-
žívající přednostního zákonného zástavního práva v uvedeném rozsahu.

Musí proto rekursní soud zkoumati, které z přihlášených pohledávek
na pojistném (jistině) spadají do uvedené doby, a co do úroků a po-
platků musí zkoumati, zdali podaná přihláška a její doklady prokazují,
že také tomuto příslušenství patří přednostní zákonné zástavní právo,
totiž zdali účtované úroky plynou z pojistného požívajícího přednost-
ního práva a zdali náklady vznikly vymáháním onoho pojistného. Pokud
ovšem ony okolnosti nejsou zřejmé z přihlášky a dokladů, nebude je
moci rekursní soud přikázati v přednostním pořadí. Ježto tak rekursní
soud, vycházející ze shora uvedeného mylného právního názoru, neučinil,
bylo dovolacímu rekursu částečně vyhověno.

Čís. 16801.

I když podle smlouvy sjednané s majitelem kinematografické licence
byl smluvce označen jako dodavatel filmů, jež si měl vypůjčovat od
půjčoven vlastním jménem a na vlastní účet, nejde jen o smlouvu doda-
vatelskou, nýbrž o zastřenou smlouvu o propachtování kinematografické
licence, jestliže ve skutečnosti podle obsahu smlouvy provozoval smluvce
biografický podnik na svůj vlastní účet a nebezpečí a hradil na veškeré

výdaje jen předem smluvenou částku. Nebyla-li takováto smlouva schválena anebo aspoň vzata na vědomí zemským úřadem, jest onoho smluvce pokládati za licencionářova zmocněnce, oprávněného uzavíratí objednávky filmů v mezích podniku, a licencionář je zavázán sám z příslušných objednávek zmocněncem sjednaných.

(Rozh. ze dne 16. března 1938, Rv I 2798/36.)

Žalobce se domáhá souzenou žalobou zaplacení půjčovného z objednávky filmů pro bio »N.«, jehož licencionářka je žalovaná, sjednané Václavem J. dne 26. srpna 1930 k obehřání do konce roku 1931; tato lhůta marně prošla, objednané filmy nebyly v uvedeném biografu obehřány a žalovaná odpírá zaplatiti za ně účet ze dne 26. března 1932 v zažalované výši. Žalobce k odůvodnění svého nároku tvrdil v první stolici, že J. vystupoval při objednávce filmů s vědomím žalované jako její zmocněnec, že za ni činil závěrku filmů, že žalovaná jej pověřila, aby pro její biograf objednával filmy, že zařizoval sám jejich obehřání, prováděl dozor nad promítáním, měl podíl na zisku a činil dispoice co do přijímání personálu. Dovolává se předpisu § 9 nař. č. 191/1912 ř. z. o zákazu propachtování biografické licence, dovozoval žalobce, že za provoz podniku je tu zavázána žalovaná jako licencionářka a že ji jest pokládati za smluvkyni. Žalovaná se bránila poukazem na smlouvu sjednanou s Václavem J. ze dne 25. července 1929, podle níž byl Václav J. výhradním a jediným dodavatelem filmů pro její biograf »N.« a měl si od půjčoven vypůjčovati filmy vlastním jménem a na vlastní účet, a namítla, že Václav J. nebyl zmocněn, aby tak činil jménem žalované nebo jménem správy dotčeného biografu. N i ž š í s o u d y zamítly žalobu, vycházejíce z doslovu smlouvy ze dne 25. července 1929, že J. byl pouhým dodavatelem filmů pro bio »N.« dle vlastního výběru, které měl dle oné úmluvy odebíratí u půjčoven na své jméno a na svůj účet.

N e j v ý š š í s o u d uložil soudu první stolice další jednání a nové rozhodnutí.

D ů v o d y:

Běží jen o právní posouzení smlouvy a její výklad a nezáleží na tom, že o shora řečené smlouvě byl proveden též důkaz svědkem Dr. Jiřím Š., poněvadž se i tu svědek dovolává v podstatě potvrzení o dohodě ze dne 25. července 1929 a po skutkové stránce v podstatě nic bližšího neuvedl, než co je v písemném potvrzení obsaženo. S výkladem nelze souhlasiti, neboť podle vykládacích pravidel podle § 914 obč. zák. a čl. 278 obch. zák. nelze lpěti na slovním znění výrazu, nýbrž je vyšetřiti úmysl smluvců a rozuměti smlouvě tak, jak toho žádá obyčej poctivého obchodu.

V souzeném případě je sice v úvodu listiny uvedeno, že J. má býti v ý h r a d n ý m d o d a v a t e l e m prvotřídních filmů dle vlastního

výběru pro biograf »N.«, avšak z dalších odstavců plyne jasně, že tu nešlo o pouhou dodavatelskou smlouvu, nýbrž že vpravdě šlo o zostřenou smlouvu o propachtování licence, jež se přičí předpisům § 9 nařízení č. 191/1912 ř. z.

Převládající a rozhodující známky pachtovní smlouvy provozu biografu se zračí nade vší pochybnost v tom, že podnikatelské riziko měl tu J. a nikoli žalovaná, která podle ujednání měla nárok na týdenní částku 7.750 Kč na úhradu režijních vydání blíže tam uvedených. Tomu nasvědčuje též odstavec VII. o poměrném dělení zisku za podmínek tam uvedených.

J-em byla ukládána na jeho zvláštní účet u záložny při Š-ových závodech každodenní hrubá tržba z uvedeného biografu, a záložna směla dle generálního příkazu J-ova žalované týdně hraditi z tohoto účtu jen smluvený paušál 7.750 Kč mimo potřebnou částku na zemskou dávku a daň z obratu.

Kdyby hrubá tržba týdenní nedosáhla ani potřebné výše k úhradě těchto částek, musil J. hraditi schodek ze složené kauce 30.000 Kč a ji opět do týdne doplniti.

J. musil dále platiti ze svého příplatky za delší než 2½ hodiny trvající program, dále hraditi náklady za možný — dle jeho žádosti — zvýšený počet personálu, za veškeru reklamu kromě oné, jež je v odstavci 1. smlouvy uvedena, naproti tomu se mu dostalo odškodnění od žalované částkou 1.107 Kč v případech uvedených v dohodě, o niž tu jde.

Třebaže se v potvrzení oné dohody neděje ani slovem zmínka o pachtovním poměru, šlo tu přece ve skutečnosti dle obsahu této smlouvy o přenechání provozu J. na jeho účet, stíhalo jej hospodářské riziko, on hradil ve skutečnosti veškeré výdaje částkou předem smluvenou kromě částky možného zisku dle odstavce VII.

Nerohoduje, že zaměstnanci biografu byli vypláceni žalovanou, když úhradu na to poskytoval J. podle smluvené směrnice a hradil tedy ony náklady sám z dosažené tržby z provozu biografu, a rovněž není rozhodující, že byl jako obchodvedoucí biografu ohlášen zemskému úřadu H., který byl také při provozu činný, neboť to bylo jen omezením práv J-a, ale tato skutečnost nevylučovala jsoucnost smlouvy o provozu biografu J-em.

Podle § 9 nař. č. 191/1912 ř. z. nesmí býti provoz licence propachtován; provoz zástupcem »ujednatelem« je dovolen pouze s úředním povolením ve zvláště nutkavých případech, na př. byla-li licence udělena právnické osobě.

Že by uvedená smlouva s J. byla zemským úřadem schválena nebo aspoň vzata na vědomí, žalovaná ani netvrdila, ani nedokázala.

Nestalo-li se tak, jest ona smlouva nicotná (rozh. č. 13846, 15051 Sb. n. s.), a jest J., jemuž žalovaná svěřila provoz biografu, pokládati za jejího zmoncence, který byl oprávněn činiti objednávky filmů v mezích onoho podniku a žalovaná je zavázána z příslušných objednávek.

Pokud odvolací soud dospěl k závěru, že J. byl pouze výhradním dodavatelem filmů podle vlastního výběru, které půjčoval na své jméno a na svůj účet, a že nebyl pachtýřem ani provozovatelem biografu žalované, neposoudil věc po právní stránce správně.

Dovolací soud nemohl však ve věci samé rozhodnouti, poněvadž nebyla nižšími soudy zjištěna výše zažalované pohledávky a nebyla jimi ani probrána obrana žalované, že žalobce neutrpěl nedodáním filmů žádné újmy, poněvadž je měl stále v roce 1931 v provozu, takže je nemohl ani v ujednané době dodat a že by zaplacením vymáhané částky byl bezdůvodně obohacen, nebyly v tom směru provedeny důkazy žalovanou nabídnuté, ani o opaku toho žalobcem nabídnuté. Bylo proto rozsudky nižších soudů zrušiti (§ 503 c. ř. s.) a věc odkázati prvému soudu k dalšímu jednání a rozhodnutí.

Čís. 16802.

Kdo jest jinému povinen plniti, odpovídá podle § 1313 a) obč. zák., bylo-li škodné jednání vykonáno pomocníkem v těsné souvislosti s prováděním smluvního plnění, a nezáleží ani na tom, zda ono pomocníkově jednání, jímž byla způsobena škoda, bylo k smluvnímu plnění objektivně nutné, ani zda pomocník jednal při výkonu plnění proti příkazu toho, jenž ho použil k splnění.

Majitel dílny (správkárny) na opravu motorových vozidel odpovídá podle § 1313 a) obč. zák. objednateli opravy automobilu za škodu, kterou zavinil opravou pověřený montér při zkušební jízdě opraveným automobilem, nehledíc na to, zda bylo zkušební jízdy k provedení opravy třeba a zda majitel autodílny zakázal jízdu montéru, nemajícímu vůdčího listu.

(Rozh. ze dne 16. března 1938, Rv I 64/37.)

Na příkaz Antonína Š. byl žalovaný majitel autodílny vyzván, aby vyslal ze své autodílny některého svého zaměstnance, aby opravil automobil, že má zaseknutou brzdu. Tomu příkazu žalovaný vyhověl a poslal k Antonínu Š. svého automontéra Františka S. k opravě oné závady. Jmenovaný montér, jenž neměl vůdčí list, vyjel automobilem, o nějž jde, na zkušební jízdu, při níž svou neopatrností v řízení vozidla narazil na protijedoucí sentinel a způsobil škodu ve výši 4.000 Kč, kterou poškozenému Antonínu Š., který byl pojištěn proti škodě, žalující pojišťovna nahradila. Antonín Š. postoupil svůj nárok na náhradu škody proti žalovanému podle § 20 všeobecných pojistných podmínek žalující pojišťovně. Domáhá se proto žalující pojišťovna jako postupnice na žalovaném zaplacení 4.000 Kč s přísl. Proti žalobě namítl žalovaný mimo